AYDEDE

No. 91 — 123
CUMARTESİ 17 EYLÜL 1949
FİYATI 25 Kuruş

Cumartesi Günleri Çıkar Bitaraf Siyasî Hoşsohbet Gazete
İdarehane: Cağaloğlu Türbedar So. No: 18 AKÇA Matbaası
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon 25332 — Posta Kutusu: 816

TURİSTLER — Sen gelde şu gazetelerin yazdıklarına inan!..

Şu Acaip DÜNYA!

İSTEK

Babası, genç kızı, ihtiyar fakat çok zengin biriyle evlendirmek istiyordu..

— Fakat babacığım bu adam çok yaşlı!..

— O kadar değil kızım; Elli yaşında ya var, ya yok.

— Vallahi bana kalırsa yirmi beşer yaşında iki taneyi tercih ederdim.

İKİNCİ KARISINI ÇAMAŞIR VE BULAŞIK YIKAMASI İÇİN ALMIŞ

Asrımızın en orijnal iki karılı adamı kırk üç yaşında Edward Alexander, bu suçundan dolayı Lancashire mahkemesine verilmiştir:

Alexander 1942 de, dokuzyüzkırk tarihindenberi tanıdığı Elsie Shield ismindeki genç bir kadınla evlendiği zaman esasen evli bulunuyordu.

İki karılı adam mahkemede çok basit ve açık bir müdafaa yaptı:

— İlk karım artık bulaşık ve çamaşır yıkamaktan bıkmıştı. Bunun içindir ki başka bir tane aldım.

Elsie ise hâkimler huzurunda:

— Üçümüz de çok mesuttuk.. dedi. Edward model olacak derecede iyi bir koca ve iyi bir aile babasıdır...

Bay Alexander'in ilk ve meşru karısından iki çocuğu da olduğunu ilâve edelim.

TALEBEDEN BİRİ SORDU

— Muallim bey, nasıl oluyor da Kristof Kolomb'un büyük keşfi uzun zaman sonra takdir edilebildi?

Babası büyük bir tüccar olan küçük Ali atıldı:

— Gayet basit!. Reklâm yapmamıştı da ondan...

İKİ FİKİR

Wagner ile Schumann ilk defa tanışmışlardı. Wagner, Schumann hakkındaki intiba'ını şöyle hülâsa etmiş:

— Schumann mükemmel bir insan; fakat mütemadiyen susuyor! Schumann ise:

— Wagneri çok beğendim yalnız hiç durmadan konuşuyor! demiş.

Muhabere Zahmeti !.

Generalın maiyetindeki bir Teğmen memleketine izinli gitmiş. Sırtındaki beyaz asker bluzü ile daha güzel görünür diye başına da beyaz bir kasket takmış. Kasabanın garnizon komutanı, bu nizamnameye aykırı kıyafetinden dolayı teğmeni sorguya çekince genç subay:

— Komutanım fazla sıcaklar yüzünden General bu kasketi taşımamıza müsaade ettiler. demiş. Fakat tabii iş bununla bitmemiş ve garnizon komutanı derhal general'e bir yazı göndererek bu iddianın doğru olup olmadığını sormuş. Cevap gelmeyince gene te'kitler yağdırılmış ve «çok mühimdir.» başlığını taşıyan son yazıya, nihayet «Evet» kelimesini taşıyan bir cevap gelebilmiş. Kıt'asına dönen genç subaya General Galgozy günün birinde rastlayınca, onu yanına çağırmış ve babacan bir eda ile:

— Oğlum bana bak! demiş. Memleketinde başına ne koyarsan koy bana vız gelir, fakat şu maskara kasket yüzünden bana çektirdiğin muhabere zahmetini ömrümde sana bağışlıyamam!

MATEM

— Bize piyanoda birşeyler çalarmısınız?

— Doğru olmaz, daha geçen hafta teyzem öldü.

— Oh!.. Fakat zararı yok, siyah tuşlar üzerinde çalarsınız.

KALABALIK — KABALIK!

Genç kadın nefes nefese pastahaneye girdi. Kendisini bekleyen arkadaşlarının ellerini sıkıp masaya oturduktan sonra özür diledi:

— Geç kaldım değil mi? Fakat kalabalıktan tramvaya binilmiyor ki!.. Hattâ beni getiren arabada erkekler bile ayaktaydılar..

PİYADEYLE SÜVARİ

Bir piyade neferi, atıyla meşgul bir süvariyi seyrediyordu. Süvari atı tımar ediyor, siliyor, yıkıyor, tırnaklarını temizliyor, büyük bir ihtimamla uğraşıyordu. Kanter içinde kalmıştı. Bir aralık kafasını kaldırdı piyadeyi gördü. Şöyle yüksekten bakarak:

— Nasıl arkadaş, süvariye geçmek için can atıyorsun değil mi?

Öteki bozmadan cevap verdi:

— Evet, ama at olarak

TEHDİT

Hristiyanlıkta papazların evlenmelerinin yasak olduğu herkesin malûmudur. Adamın biri karısı öldükten sonra bu mesleğe intisap etmişti. On yaşındaki çocuğunu da leyli mekteplerden birine yazdırmıştı.

Bir tatil günü oğlunu gezdirmek maksadile okuldan aldı. Beraberce trene bindiler. Yolda küçüğün canı bir şey istedi. Babası reddetti. Bunun üzerine ağlamağa başlayan yaramaz savuşdu.

— Eğer istediğimi almazsan herkesin önünde seni baba diye çağırırım!.

PİŞKİNLİK!

Tabur atış talimleri yapıyordu. Erlerden biri iki defa nişan aldığı halde hedefe bir türlü isabet ettiremedi. Mermiler telef olmuştu.. Daima öfkeli, daima şikâyetçi olan yüzbaşı silâhını kaptı:

— Koca sersem seni! dedi. Beceriksiz! Bak sana bir ders vereyim de gör... İyi bak!.

Nişan aldı, ateş etti ve mermi ötekiler gibi uzaktan kayboldu..

Yüzbaşı kılını bile kıpırdatmadı:

— Gördün mü budala dedi, böyle yapılır mı?..

İYİ MAL

İki küçük kız oyun oynuyorlardı. Mutfaktan aldıkları öteberiyi dizmiş bir bakkal dükkânı meydana getirmişlerdi. Biri müşteri gibi geldi ve yağa baktıktan sonra:

— Acaba malınız iyi ve taze midir? diye sordu. Küçük bakkal derhal cevap verdi:

— Oh, tabii efendim, bu yağların en nefisidir... Harpten evvel yapılmıştır... Şimdi böyle yağ nerede?..

MAKSAT

Meşhur diplomatlardan birinin ölüm haberini getiren bir arkadaşına Talleyrand:

— Kimbilir gene ne maksadı vardır? Yoksa o, boşuboşuna ölmezdi der.

BUNDA DA BİR KERE KÂFİ GELDİ Mİ?

Bir İngiliz albayı emir subayını sayfiyedeki evine dâvet eder.. Beraberce trene binerler. Yolda teğmen lâf açmak için çekingen bir tavırla albaya sorar:

— Gazete okur musunuz siz?

— Hayır! Hayatımda yalnız bir defa okudum kâfi geldi.

Uzun süren bir sükût... Teğmen yine ezilerek bir teklifte bulunur:

— Bir sigara?

— İstemem! Hayatımda yalnız bir defa içtim bana yetti.

Yeniden bir sessizlik... Teğmen bir teşebbüste daha bulunur:

— Biraz viski albayım?..

— Ben hayatımda bir defa içtim. Fazlasını istemedim..

Nihayet albayın villâsına varırlar. Kapı açılınca onsekiz yaşlarında fevkalâde güzel bir kız görünür.

— Teğmen size kızımı takdim ederim.

Emir subayı fırsatı kaçırmadan taşı gediğine yerleştirir:

— Bu işi de hayatta bir defa mı yaptınız albayım?

ÖLECEĞİN YOK

Kayın valdesile fena halde çatıştılar. Damat fena bir lisan kullandı. Beriki:

— Bu sözlerinize aynı şekilde mukabele edemem. İnsan gibi yaşamasını bildiğimi size göstereceğim, dedi.

Damat esefle başını salladı:

— Maalesef bunu görüyorum zaten!..

— ZEVK VE SAADET —

Zevk saadetin cep harçlığıdır.

Zevkin devam ettiği müddetçe saadete inanılır.

Saadet büyük bir kelime, zevk büyük bir devadır.

Zevkin ekildiği yerden daima saadet biçilmez.

Kadının saadete inanması için zevke ihtiyacı yoktur.

Erkeğin zevke inanması için saadete ihtiyacı yoktur.

Gençlikte zevk konuşulur. İhtiyarlık zamanında ise saadetten bahsedilir.

Eğer zevk ve saadet aynı ağırlıkta bir terazinin iki kefesine konabilselerdi, erkek zevkin bulunduğu kefeye bir parmak darbesi vururdu:

Zevk geçici bir saadettir ki durmaya vakti yoktur.

Zevk saadetin çocuğudur. Ne çare ki büyüyemez ölür.

KAZAEN OLURSA

Büyük Frederik'in Viyana elçisi, Avusturya sarayında verilen bir ziyafette kazaen şarabını döker. Bunu gören Prens Kaunitz müstehzi bir diplomat tebessümüyle:

— Bu hal Berlin'de daima vaki midir? diye sorunca, elçi:

— Hayır, fakat şayet kazaen böyle bir hal vaki olsa biz görmemezlikten geliriz diye cevap verir.

YALNIZ OTUZDUR!

Otuz talebesi olan bir sınıfta, muallim, Zooteknik dersine başlar:

— Bir ahırda otuz tane merkep var.... Bir talebe, sözünü keserek, «Otuz bir» der.

Fikri anlıyan muallim, çocuğu sınıftan çıkarır. Talebe çıkarken, muallime doğru dönerek «Hakkınız var» der «yalnız otuzdur»

SUDA NAKIŞLAR

EVVEL YEDİĞİN HURMALAR...

Hükûmet erkânı matbuattan şikâyetçi... Filvaki bu matbuat arasında hükûmeti tutan tam mânasiyle devede kulak kabilindendir. Bir kısmı doğrudan doğruya muhalefete mensup ise de bir kısmı da partilere bağlı değildir.

Ayrı bir zümre de var ki, muhalefet geçer akçedir diye yaygara koparmak yolunu tutmuş.

Fakat netice itibariyle ekseriyeti azime hükûmeti tutmuyor. Tutmamasını da meselâ hükûmet reisinin nutuklarını gösterişsiz yerlere koyup muhalefet başkanının beyanatına kocaman sütunlar ayırmak suretiyle olsun belli etmekten kendisini alamıyor.

Bir antipati havası estiğine şüphe yok.

Bu acaba hükûmetin iyi idare edilememesinden husule gelen bir hava mıdır? İnkâr edilemez: idaredeki kusurların da dahl-ü-tesiri çok. Şu, Amerikadan satın alınan köhne vapurlar ve İstanbul Valisinin değiştirilmesi tasavvurları gibi sinirlere dokunan aksaklık ve inatçılıklar havayı mütemadiyen gerginleştirmektedir. Hele hükûmetin ecnebi memleketlere bol harcırah ve bol tahsisatla hep kendi ve mukannen adamlarını gönderip kayırması, mücevherat hırsızlarını evlerine sokturacak derece ihsanlara gark etmesi de fena tesir yapan hallerdendir.

Lâkin, asıl sebebi daha ziyade gerilerde, tek parti zamanında aramak doğru olur... Hani, gazete kapatmak hakkına güvenerek acaip direktiflerin, uluorta tehditler ve tehditleri fiiliyat sahasına koymak gibi hareketlerle matbuatı ezdikleri devirlerde!...

— Bir temizlik amelesinin bile tenkid edilmesine tahammül edemem!.

Diye haykıran hükûmet adamları bile görmüştük!. Basın toplantısı değil de bir gazinoda gazetecilerin arasına lûtfen ve kemali azametle gelen bu zevat ciddî konuşmak zahmetine bizi lâyık görmezler, Nasreddin Hoca hikâyeleri anlatıp —Koleralı bir yerden kaçarcasına— fırlayıp giderlerdi.

Bugün işte kötü intiba'ların bir türlü hafıza ve hatıralardan silinmemesi yüzündendir ki, matbuat umumî bir antipati içinde hükûmete karşı sıcaklık duyamıyor. En küçük söz ve telmihten pirelenerek sarılıyor kaleme!

Tevekkeli dememişler: «Evvel yediğin hurmalar, sonra barsağını tırmalar»!

Aydede

Tavsiyesiz Girmiş

Bir askerî manevra tenkidi yapılırken, arkadaki çayırlıkta güdülmekte olan sürü içinden bir öküz ürkerek koşmağa başlar ve kurmay heyetinin bulunduğu yere doğru yaklaşır. Herkes sağa sola kaçışırken General Galgozy yerinden hiç kıpırdamaz ve:

— Nereye kaçıyorsunuz arkadaşlar der. İlk defa olarak hiç bir yerden tavsiye almadan kurmay heyeti arasına giren şu öküze bakın!...

— Apandisitte birşey yok. İstersen, hazır açmışken, böbreklerden birini alalım.

KİM YAPACAK?

Luizyana'nın küçük bir köyünde bir papaz vaaz veriyordu:

— Aziz kardeşlerim! Cennette hepimiz müsavi olacağız ve ebedi hayatın bütün nimetlerinden eşit olarak istifade edeceğiz... Orada her şey ziyafet, eğlence, dans ve müzikten ibaret olacaktır...

Salonun en dip tarafından ihtiyar bir zenci kadının sesi duyuldu:

— Oooh! Peki, o halde bulaşıkları ve çamaşırları kim yıkayacak?

AMAN DUR

İki tayfa günlerce gök ve deniz arasında bir sal üzerindeler, iki gündenberi yemiyorlar ve susuzdurlar. Nihayet en açı dayanamıyarak ayağa kalkar ve kollarını kaldırarak : «Allahım» der «Günah işledim, eğlenceye daldım, iyi bir baba olmadım, fakat beni kurtarırsan, sana vaddediyorum ki...

Öbürü «Aman dur» der, «Tam şimdi bir ada görünmeğe başladı».

NİÇİN YAPMIŞ?

— Ayıp değil mi Cengiz? Teyzenin hediye ettiği kurşun askerleri parça parça yapmışsın!..

— Fena mı anneciğim onları mağlûl gazi yaptım...

OMLET İSTİYENLERE VERİN!

Lokantada müşteri büyük bir hiddetle garsona çıkıştı:

— Bu yumurtalar berbat! Hiç müşteriye böyle kokmuş şey verilir mi? Patronu çağır bakayım!

Patron geldi. Yumurtalara şöyle bir göz gezdirdikten sonra o da garsonu azarladı:

— Sersemler! Ben size kaç kere böyle bozuk olan yumurtaları omlet isteyen müşteriler için saklarsınız diyeceğim?

— Aman beyim, sizin vereceğiniz parayla üniversite mezunu bile çalışmaz.

ÇALIKUŞU — DEVLET KUŞU

Ajanslar Beynelmilel mahiyette bir mücevher hırsızlığı vak'asını daha haber verdiler. Ağahanın uğradığı haydutluk hâdisesi kadar ehemmiyetli değilse bile, bizi daha ziyade alâkadar edebilir:

Zira mücevherleri çalınan zat bir vatandaşımızdır; ayrıca resmi sıfatı olan bir delegemizdir; üstelik tanınmış bir muharririmizdir. Bakınız, ajanslar ve telgraflar bu müessif olayı ne şekilde bildiriyor: «Paris - dün gece Unesco icra konseyi Türk üyesi Reşat Nuri Güntekin'in apartman katına hırsızlar girdiği tesbit edilmiştir. Çalınan mücevherlerin kıymeti çok büyük olduğu anlaşılmaktadır. Polis tarafından derhal tahkikat açılmıştır.»

Pek üzüldük; bu «Kıymeti çok büyük» olduğu anlaşılan mücevherlerden bir tekinin bile ziyaa uğramadan bulunup sahibine iade edilmesini dileriz.

Fakat bir cihetten sevindik de... Zira sayın romancımızın kıymeti çok büyük mücevherata sahip olacak derecede ashab-ı yesardan bulunduğunu bilmezdik. Bakınız, bir de Türkiyede kalem, insana servet ve saman temin etmez, derler. Pekâlâ ediyormuş. Canlı misali şu «kıymeti çok büyük» mücevherlerin bir muharririmizin apartman katından çalınmış olması, değil mi?

Elbette ki, bunlar ayiret alınmamış, gelin takımı gibi çarşı başındaki dükkânlardan kaldırılmamıştır. Hepsi de alın teri, göz nuru romancılık hüneri, rağbet, eseri olarak kazanılmış paralarla elde edilmiştir.

Dünya matbuatı şimdi o üyemizin bir romancı olduğunu öğrenince memleketimizin kalem erbabının tıpkı Amerika, İngiltere gibi mücevherlere gark edecek kadar zenginleştirdiğine kanaat getirir; eyi bir tesir husule gelir.

Fransız polisi Ağahanın mücevherlerini bulamadı. Bütün temennimiz bu defa kendisini göstererek çalınan kıymeti çok büyük mücevheratı sahibine iade etmesidir.

Etmesede ziyanı yok. O kalem kendisinde oldukça yine yapar. Allah Kârihasını muhafaza buyursun! Altın bilezik elde. Ancak — teessüf ederiz ki — bu eli çoktandır kullanmaz oldu. Kullanmayıp da Devlet erkâniyle satranç oynaması edebiyatımı ne cevherlerden mahrum bırakmaktadır.

Fakat Çalıkuşu zamanla Devletkuşu oldu, başa kondu. Siz ona bakınız!

***

PAUL REBOUX

Paul Reboux Cote d'Azur, dedir. Yetmiş beş yaşında olmasına rağmen her dem taze ve neşelidir. Şakayı ve nükteyi sever. Hazır cevaptır da..

Geçenlerde, deniz banyolarında, açık saçık hareketlerile dedikodu mevzuu olan yaşını başını almış bir kadından bahsediliyordu. Reboux lafa karıştı:

— Bütün bu söylediklerinize rağmen dedi, uzun zaman faziletli ve namuslu olarak yaşadığını bilirim... Fakat görüyorsunuz ya kadın denilen mahlûk meyvaya benzer: olgunlaştığı zaman toplanmazsa işte böyle düşer...

★ Herkesin istediği, herkesin verdiği, fakat pek az kimsenin aldığı şey nedir? Nasihat!

Univ.-Bibl. Bamberg

KONUŞMA

Tarih Boyunca Rüyaya İnanmak

II

Politika ve san'at tarihine de rüya az karışmamıştır.

Meselâ Virgile'in anası, karnında seçme bir şair taşıdığını rüyasında gördüğü tefne dallarından anlamıştır. Sezar'ın karısı Calpurnia'ya, kocasının katledileceği uykusunda bildirilmiştir. Fransız kraliçesi Catherine de Medicis, eşinin bir frenk usulü cirid oyununda nasıl öleceğini rüyasında âyan beyan görmüştür. Brutus de bir muharebeyi kaybedeceğini yine rüyasında öğrenmiştir. Princesse de Condé rüyasında Jarnac muharebesinde bulunmuş ve oğlunun al kanlar içinde düşüp öldüğünü hakikatte olduğu gibi, apaçık seyretmiştir.

Bir mutaassıp tarafından hançerle yaralanıp dünyadan elini çekmeden üç gün önce Henri III fena bir rüya görmüştür. Krallık alâmetleri olan tacı, asasını ve mantosunu halk ve papas yamakları yerlere atmışlar ve kana bulamışlardır.

Fakat rüyalar hep böyle kötü âkibetleri bildirmez; iyisi de vardır ve bunlardan biri de devletimizi kuran Osman Beyin Bilecikteki tekkede gördüğü ağaç rüyasıdır: Köğsünden fışkırıp etrafa dal budak saran bu ağacı Şeyh Edebâli, gittikçe, büyüyüp dünyayı kaplıyacak bir saltanata işaret suretinde tâbir etmişti.

Rüyasında define keşfedenlerden de kitaplar bahseder. Rüyada bir san'at eseri vücude getirenler de olmuştur. Meselâ Tartini adındaki bestekâr (Şeytanın Bestesi) diye meşhur olan parçayı rüyasında Şeytanı görerek ruhunu satın alma karşılığı yine o Şeytandan öğrenip ertesi sabah notaya geçirmiştir!

★

Tabiidir ki bütün bunları size inanarak değil, inanılmış olduğuna ve kitaplarda yer aldığına şaşarak yazıyorum. Bugün artık rüyanın ilim gözüyle mahiyeti epeyce anlaşılmıştır; eğer Freud gibileri meydana yeni ve acaip nazariyeler çıkarmasalar, işi karıştırmasalar veya işe karışmasalardı esrar perdesi büsbütün sıyrılmış da olabilirdi. Çok ciddî bir bahse girmemek için o cihetleri geçiyorum.

Zaten eski adamlar da rüyayı «sahih» ve «kâzip» olarak ikiye ayırırlardı ve sahih olması için birçok şartlar koşarlardı.. Hattâ Hint ve Çin hekimleri hastalarının gördükleri rüyalara göre hastalıklarını keşif hususunda bir de sistem kurmuşlardı. Meselâ ikide bir aşılmaz ormanlar ve tırmanılmaz bayırlar gören biri kara ciğerinden; bayramlı seyranlı, çalgılı çağanaklı yerlerde bulunan dalağından, harp darp, silâh ve askerle uğraşan bir başkası da akciğerlerinden hastadır. Cinlerle, devlerle karşılaşıyorsanız kalbinizde bir sakatlık vardır; ateş, alev, ışık, duman, yangın rüyaları da öyledir. Rüyada yaptığınız işler size yorgunluk verirse yalnız ova, tarla, deniz, kır, yol görüyorsanız akciğerlerinizden şüphelenmeli. Dereler, şırıltılı pınarlar, çağlayanlar kan kıtlığına işarettir. Şayet cinayetler ve idamlarla rahatsız oluyorsanız demek ki nefes darlığı çekmektesiniz. Böbrek hastalığının alâmeti suda güçlükle yüzmek ve boğulacak gibi olmaktır.

Rerik Halid KARAY

(Devamı 10 da)

YALANCI KAYNANALAR VE KAYNATALAR!

Londra civarında Hendon kasabasında 96 genç çift kendilerinin olmıyan kayınbaba ve kayınanalarla yaşamaktadırlar. Zira bunlar yabancı olunca evin havası ve aile hayatı daha sükûnetli, huzurlu olduğuna dikkat etmişler, o kaynata ve kaynanalarını değiştirmişlerdir.

Bir komite bu işi tanzimle mükelleftir. Herkes memnundur.

İNGİLİZCE — AMERİKANCA

İngilterede seyyahat eden bir Amerikalı Londra sinemalarının birinde şu ilânı okur:

«Heyecanlı bir Amerikan filmi! Yazıları İngilizcedir.»

GÜLME KOMŞUNA

İnönü gezisinde bayan Ayten, küçük bir çocuğu gezdiren arap dadıyı görünce gülmekten katıldı:

Dadı bunun üzerine:

— Çok rica ederim alay etmeyiniz bayan, dedi. Ne olacağımız bilinmez! meşhur sözdür: «Gülme komşuna gelir başına!»

TÜRKÇE ve ARAPCA

Bazı kelimeler vardır ki, mazide çektiklerinizi hatırlatmak itibariyle yüreğinize hançer gibi saplanırlar; gönlünüzdeki soğuk külleri bir maşa darbesiyle eşerek söndüğünü sandığınız eski zalim ateşi yeniden meydana çıkarırlar. Benim dimağ mangalımda bu kabilden iki kapkara kelime gömülüdür: Menfa ve Arapça!

Bizim zamanımızdaki Galatasaray Lisesinde malut «darabe» tasrifini —Zâhir, hem falakanın artık mekteplerden kalktığına işaret olarak, hem de çocukların ağzını sulandırmak için— «şeker» ye çevirmelerine rağmen yine bu lisanı cana yakın, tatlı, kolay bulmamış, bunalmıştım.

Tanıdığım bir kaç yüz talebeden hangisi Arapça öğrenerek çıktı? Biz Arabî dersinde Arapçayı değil, edebiyat dersinde lisanımıza kabullendiğimiz Arapça kelimeleri bol bol öğrendik ki kültür bakımından her devirde Türke lâzım olan da bundan ibarettir.

Arapça tahsili ve eski harfler, malûm ya, softaya (Anadolu Hisarı)nı, nihayet, «innâ tûli hisarâ» okutmıya yaramıştır. O lisanın sarf ve nahiv bünyesi bizimkine aykırıdır, Türk, Arapçayı, eski zamanlardanberi pek güç öğrenir veya hiç öğrenemez.

İşte size iki fıkra, iki isbat: Nasreddin Hocaya: «Darabe ne kelimedir, bilir misin?» demişler. «Bilirim amma söyliyemem, demiş, zira iş bununla kalmaz, tasrifini sorar, beni bilmediğim bir yere kadar götürür, anamdan emdiğim sütü burnumdan getirirsin!»

Vaktiyle bir genç köylüyü de kasabaya, medrese tahsiline göndermişler: çocuğun kafası bir türlü Arapça tasrife yatmamış, eâman çekmiş, nihayet köyüne dönmüş. Bir gün odun yararken baltası sağlam, sert bir kütüğe rastladığından ne yapsa tahtayı ikiye bölemezmiş. Fakat gayreti kırılmamış, kendi kendine demiş ki: — Ulan, «darabe, yadribü»den de güç değilsin ya? Elbette senin hakkından gelirim!

Reha

MÜSABAKÂ KARIKATÜRLERİ

— Sizde kalp var.
— Estağfurullah doktor bey, biz esnafız...

İstanbullu — Bu ne hal yahu.. Kâbeye zemzem suyu içmeğe mi gidiyorsun?
— Hayır! Mısır'a taşdelen suyu içmeğe...

— Hanım, kıza dikkat et, komşunun şımarık oğlu etrafımızda dolaşıyor.

47 SENE EVVEL

BİR 19 AĞUSTOS GECESİ

No. 9 — Yazan: *SERMET MUHTAR ALUS*

Adviyeyi bir kenara bırakacağım, çifteli kız uyanacak, yine şirretlikleri tutturacak, hepimize sabahı sabahlatacak. Çocuk kucağımda, ben önde, köroğlu peşimde yukarı çıktık.

Halam yatağına oturmuş, yorganı arkasına almış, cigara sarmakla meşgul; çocuğu görünce yüzünü ekşitti; ilk sözü şu oldu:

— Bu da kim oluyor?

Derhal öfkesini yatıştırdım:

— Baldızımın kızı! deyip Şekûreyi öne sürdüm:

— Öp muhterem halacığımızın mubarek elini!

Ben de ihtiyarın ellerini yakalayıp ardarda öptüm ve sıcağı sıcağına koftilere giriştim:

İki hafta evvel Beşiktaşta bir konak yavrusuna iç güveysi girdiğimi, merhum kayın pederimin Hazineihassada ambar müdürü olduğunu, kayın valdemin dağlara taşlara selâmünkavlen'e uğradığından fırsat bulup zevcemi getiremediğimi, bu gece bir taşla iki kuş vurmak arzusuna kapılıp hem Deli Fuat paşanın donanmasını görmek, hem de kusur dilemek için geldiğimizi söyledim.

Halam, gelinini baştan aşağı dikkat dikkatli süzdü. Yüzü güldü, açtı ağzını:

— Eh aşkolsun Faikciğim!.. Bekâr durdun durdun, turnayı gözünden vurdun. Gelinimizi vallahi fevkalâde beğendim, içimden sevdim, görür görmez ona kanım kaynadı. Allah için emsali bulunmaz taze; Çerkes olaydı yüzlerce liraya satılır, padişahlara ikbal olurdu doğrusu. Tüh tüh, nazarım değmesin, isterseniz saçımdan kesip tütsüliyelim. İnşallah bir yastık kocarsınız, boy beraber evlâtlar yetiştirirsiniz. İkiniz de benim gibi tirit olur, torunlarınızın torununu seversiniz...

Yüreğim yağ bağlamıştı. Sapartanın büyüğünü atlatmıştık. Halam Şekûreyi yatağına oturttu. Sarılıp sarılıp ne kucaklayış. Şarkılardan mısralar tekrarlıyarak, «Rengi ruhsarına gülgûn dediler», «Gül yüzünü seyredüp can ile sevdim seni», «Palüzemi ten, ya gümüş âyine mi gerden» diye yanaklarını, boynunu bileklerini ne öpüş.

Araba emir verdi.

— Çabuk Gülteri kaldır, evlâtcıklarımın yataklarını yapın. Misafir şiltelerinden serin; mor atlas başlı yastıkları, kılaptan işlemeli yorganı koyun; maksuma da rahmetli Tevfikciğimin küçücük döşeğini yayın.

Uykuda olan Adviyeyi kapının yanındaki yer minderine bırakmıştım. Halam beni de karşısına oturttu. Memnunluğuna payan yok:

— Sabahtan beri sağ gözüm seyiriyordu. Hayırdır inşallah, bugün bir şeye sevineceğim diyordum, neye olduğunu bir türlü kestiremiyordum: meğerse siz gelecek mişsiniz, bu güzel gelinciğimi görecekmişim!

Sanki diken üstünde gibiyim. İhtiyarın odasından kurtulmağa, nerede yatacaksak oraya çekilmeğe, bir an evvel yatağa girmeğe can atıyorum. Halam, habire lâfta:

— Ağustosun onbeşi yaz, onbeşi kıştır. Artık geceler uzadı, kolay kolay ortalık ağarmıyor. Biraz oturalım; bir kere uykum kaçtı, saatlerce kirpik kavuşturamam; dereden tepeden konuşalım!

Şekûreye suallere girişti:

— Ey, anlat bakalım yavrum, konağınız Beşiktaşın ne tarafında?

Taze, o tarafları bilmez belki, çünkü semti Süleymani; bir pot kırmaması için atıldım:

— Valde çeşmesinde...

Halam öfkelendi:

— Ben kızıma soruyorum, sen lâkırdıma karışma. Peki gelinciğim, Valde çeşmesindeki Meşeli bostanın yakınında mı, uzağında mı? Yoksa Kumrulu mescit civarlarında mı?

Yine atıldım:

— Bostanın ötesinde, su terazisiyle karşı karşıya.

Halam bu sefer daha fazla kızdı:

— Sen sus, o söylesin. Ağzı yok mu tazenin?

Adeta istintaka başlamıştı. Evde kaç kişi olduklarını, ablasiyle kocasının beraber mi oturduklarını, enişte beyinin işini gücünü, masrafa yardım edip etmediğini, merhum pederinin kaç sene evvel vefat eylediğini, validesinin ne vakit selâmünkavlene uğradığını, Kasımpaşadaki Küpeli hocaya okutup okutulmadığını soruyor; şayet okunmadıysa hocayı mutlaka çağırmamızı, avucuna iki mecidiye sıkıştırılırsa öpüp te başına koyacağını, nefesinin birebir geleceğini söylüyordu.

Şekûre, «evet, hayır» diyerek kısa kısa cümlelerle cevap veriyor, bir çam devirecek ,foyamız meydana çıkacak diye ter döküyordum. Bereket versin, haspa kurnaz; kemküm etmiyor, cevapları birbirini tutuyordu.

Arasıra, yüz ekşiterek elini alnına koydunuğunu, mendilini ağzına götürdüğünü sezen halam sordu:

— Nen var, rahatsız mısın iki gözüm?

— Üstünüze afiyet, biraz rahatsızım....

— Neden acaba?

Şekûre, küllü çörekleri tutturdu:

— Feneryolunda, Deli Fuat paşanın donanmasına gitmiştik ya efendim; fişek, çanak mehtabı dumanları kokuları vurdu; saframı kabarttı. Buraya gelinceye kadar temiz hava almışken halâ da savulmadı. Yine başım ağrıyor, gönlüm bulanıyor.

Halamdaki telâşı görmeyin:

— Vah vah vah!... Barut kokusunun ne musibet şey olduğunu bilirim ben. Gençliğimde Sultan Aziz Frengistan dönüyor, İstanbulda yeryüzünde görülmemiş şenlikler yapılıyordu. Seyrine gittik. O zamana yetişseydiniz donanma nedir görürdünüz. Şimdikilerin hepsi pestenkerani, matı maskara. Önüme kesahçeler saysalar birine adımımı atmam.

Sesini yükselte yükselte, heyecanlı heyecanlı tafsilâtta:

— O vakit yeni evliyim, Kılıç alideki kaynanamın evinde gelinim. Vefiğim memede, rahmetli Tevfikciğim henüz doğmamış. Kaynanam, «Haydi Dolbahçeye inelim, şenliği görelim» diye tutturdu. Vefiğim kundakta, Beşiktaş Sarayının bitişindeki meydana geldik, ortalık mahşer: davullar, zurnalar çalınıyor, halk sokaklarda hora tepiyor. Hiç unutmam, o bin bir ayağın arasında haşaminhuzur bir eşek; üstünde de palana ters binmiş, eşeğin kuyruğunu yular niyetine tutmuş zebellâ gibi bir adam. Kaynanam, boyuna beni dürtmede, çimidklemede, «Sakın eşektekine bakma» demede. Usulcacık gözümü yana kaydıracak oldum. Zebellâ, çırılçıplak, anadan doğma değil mi? Yüreğime ığıl ığıl iniyor, başımı başka taraflara çeviriyorum: herif soytarı mı soytarı, alemi gülmeden katıltıyor. Ortalık sıkıştıkça sıkıştı, ileriye geriye bir karış yürüyemiyoruz, mıhlandık kaldık. Derken efendim, fişekler atılmağa, çanak mehtapları yakılmağa başladı.Barut dumanları genzimden beynime dolmuş zahir, anide şakaklarım zonk zonk;üstelik yüreğimde de ezile ezile öyle bir kabarış ki handise gasyan edeceğim. Güç belâ kalabalıktan sıyrıla bildik. Evimize gelir gelmez kaynanam bir kâse limonata yaptı, garbonatla içirdi, gözümü açtım.. Duur, şimdi sana da içirteyim, lâhzede baş ağrından eser kalmaz.

Şekûre, boyun büktü:

— Af buyurun, limonata içemem, miğdemi ekşitiyor, garbonatı ise ağzıma koyamam bulantımı büsbütün arttırıyor.

Ben de söze karıştım:

— Gazozdan bile hoşlanmaz, şiradan, hardaliyeden bile bir yudum almaz...

— O halde cezvede limon kabuğu ile nane kaynatsınlar. Limonu dilim dilim kesip üzerine tuz ekelim, bir bezle şakaklarına bağlıyalım.

Pamuk bacıya, ahretliğe kumandada:

— Alık alık ne bakıp duruyorsunuz? Söylediğimi kaynatın, limonu da getirin.

Bu gidişle kocakarının karşısında kavuk sallıya sallıya sabahlıyacağız.

Çocuk minderde kımıldanıyor, sağdan sola soldan sağa dönüyor, sayıklıyordu:

— Anne! Anne! Kara köpekten korkuyorum.

Halam farkına vardı:

— Yavrucuk ana kuzusu; anneciğini arıyor, korkulu rüya da görüyor galiba?

Bir sigara daha yakıp tabakayı bana uzattı:

— Yanımda içmezsin biliyorum amma, izin verdim tüttür. Bir tanede hanımına sar.

Şekûreye döndü:

— Yooo; benim ağzımdan çıkan söz hallaç bilmemnesi değildir. Dediğim reddedilirse kızarım. Bir sigara tellendir bakayım. Kocalı kadınsın. Kocalı kadınların kusuruna bakılmaz. Hoş kusura sünnetçi bakar ya, ben sünnetçi miyim a kız?

Israrlar, yeminler:

— İçmezsen vallahi hatırım kalır, billâhi gücenirim!

Aşağıdaki araba sesleniyordu:

— Pamuk; mangala üçlük cezveyi de sür, birer sade kahve içelim.

(Devamı var)

Bırak kolumu karıcığım, şu balığı yakalıyayım.

AKLIMDA KALANLAR

LAKAYT ŞOFÜRLERLE MÜCADELE

Kararı verileli çok olmadı ve belki daha hepsi tarafından duyulmadı diyerek ilk gününden beri numaralarını zaptetdiğim muavinli şöförler gitgide ziyadeleşmiye başladı. Bir evvelki yazıda söylediğim gibi Devlet otoritesine lâkayt kalan bu kabil mütecasirlere hadleri bildirilmek zamanı geldi. Aid olduğu makamlardan bunu hassaten rica ederiz dedikten sonra aklıma şunlar geldi:

Pariste bir sabah bir taksiye binmiştim. Herif arabayı koşturmıya başladı. Lütfen yavaş dedim, dinlemedi. Dur desem de dinlemiyeceğini anladığım için bir bahane icad ettim: bir eczahane önünde dur ilâcımı alacağım dedim. Bu sırada da bir düdük çalındı, taksiyi durdurdular.

Hemen yaya kaldırımına yanaştı, iki polis yanımıza geldiler, şöföre biraz baktıktan sonra, bana şöför sarhoştur siz lütfen inin dediler ve parayı da verdirmediler. Taksinin üzerinde numarası yazılan fenerlerini söküp aldılar ve bay şöförü de karakola gideceksin diye yola revan ettiler, herif süklüm püklüm gitti. Tuhafı, kaçmadı doğru karakola gitti! Merak bu ya ben de gittim. Ehliyet varakasını aldılar, ve işaret ettiler ve mühürlediler. Ayrıca ikiyüz frank da ceza aldılar.

— Git uyan yarın gelir fenerlerini alırsın, bir daha dikkat et sonra şöförlük edemezsin dediler.

Sarhoş gitti, araba da karakolun önündeki meydana mıhlandı! Demek istiyorum ki, arabayı da vermediler...

Başka bir gün de Avenü Vağram civarındaki evimden çıkmıştım. kapımın önündeki caddede şöförler birbirlerine girmiş kavga ediyorlardı. Meslekdaşlarından bir tanesini ortalarına almışlar, şöyle söyleniyorlardı:

— Sen bu tavrınla ve avareliklerinle bizi müşterilerden soğutacaksın, korkutacaksın: bir daha bu taraftan kimse arabalarımıza binmeyecek! Olmaz, olmaz diye bağırıyorlardı. Biraz daha münakaşadan sonra serkeşt şöförü yaka paça karakola götürdüler, şikâyet ettiler. Bu hâdisenin de sonunu merak etmiş ve öğrenmiştim. Şöförü Vağram durağında durdurmamışlar artık, ve bütün duraklara da telefonla haber vermişler aynı zamanda yüzlerce taksi işleten Röno müessesesine herifi ve bu müesseseye aid olan taksisinin numarasını vermişler. (... Tıpkı bizdeki gibi!!!)

S.M.S.

ARKA SOKAKLARDA LÂĞIMLAR AÇIKTA AKARKEN!

— Atlasana yahu! Ne düşünüyorsun?
— Hiç!.. Aklıma İnönü gezisinden sergi sarayına gitmek için yapılan köprü geldide!..

İSVİÇREYE MEKTUP

Aman sen artık bir şeycikler anlamaz oldun. Sana ismiyle cismiyle yazıyorum yine «hangi Sacide» diyorsun. Bundan sonra istersen resim de koyayım ne dersin. Geçen hafta nikâhlandığını yazdığım Sacide Usta değil iki gözüm. Maamafih Sacide Usta da evlenen Sacide gibi «ancak seversem bir daha evlenirim» diyor. Şefikle evlenen (Şefiğin lâkabını yazarsam tanırsın amma belki çocuk kızar neme lâzım ben kimseyi gücendirmek istemem) bizim sabık Artemel Sacide anladın mı şimdi? Müsaade et de bu kadar kısa mektubda daha fazla tafsilât vermiyeyim. Gelelim bizim Ustanın kızı Sacideye. Onun dediğim gibi henüz burnu kaf dağında ve ancak severse evlenirmiş, parada pulda gözü yokmuş. Kendileri hâlâ romantik, hâlâ akıllanmamış, huy canın altındadır ne yaparsın.

T a l y a nâmı diğer güzel Leylânın Ankaradan döndüğünü sana yazmıştım. Geçen gün güzel kadınların ve san'atkâr erkeklerin uğrağı olan ihtiyar Lebonda ona rast geldim. Üzerinde nefis bej bir tayyör vardı. Ablasının dizi dibinde oturan Leylâ başını kaldırıp hiç bir erkeğin yüzüne bakmadı. Kızın canı herhalde fena yanmış. Dendiğine göre, karşı taraf bir hayli iftiraya kalkışmış, ne garip, eskiden erkeklerde - bilhassa bizim Türk erkeklerinde - bir kabadayılık, bir bo jest vardı, bakıyorum sevda bahsinde bu vasıfları bir kenara bırakıp kadın gibi dedikodu yapmaya kalkışıyorlar, artık.

Aman geçen gün penceremde otururken kimi yakaladım biliyor musun? Holivud Hikmeti. Ona da ne isim takacağımı şaşırdım. Vahşiler diyarının Fatihi desem pek film ismine benziyecek; ma mafih kendisi de Holivuda âşık olduğu için en münasibi Holivut Hikmet. Yanında «altın mehtap» vardı. Sakın «Hukupukumalayu» kabilesinden bir kadın ismi zan etme, bu kızcağız bizdendir ve Holivut Hikmetin eski kalem arkadaşlarındandır. Hani neredeyse iskemle gönderecektim ikisine, ben diyeyim yarım saat sen de bir saat, kızcağızı ayakda tuttu. Anlattı babam anlattı. Etrafına attığı ürkek nazarları görsen gülmekten kırılırdın, mamafih ona rağmen dediğim gibi bir hayli uzun konuştular...

Sen bana orada hüküm süren kısa saç modasından bahsediyorsun. İstanbulun şık hanımları bu modayı çokdan tatbik ediyorlar bile. Hele Hayriye Toprağı görsen pek hoşuna gider. Kıymış güzelim saçlarına, fakat ona yakıştığı gibi de kimseciklere yakışmamış hani, yaramaz bir oğlan çocuğuna dönmüş. Hayriye yakında bütün bütün Ankaralı oluyor artık; İstanbul sosyetesi bu şirin karı kocayı çok arayacak eminim.

Hoşça kal iki gözüm
Fitne Fücur

NEDEN SEVERMİŞ?

Misafir hanım çukulatayı elinde tutarak evin küçüğüne sordu:

— Beni mi, çukulatayı mı daha çok seversin?

Yaramaz yan gözle çukulataya bakarak biraz düşündükten sonra cevap verdi:

— Seni severim!

Cevap kadının hoşuna gitmişti...

— Neden acaba?

— Çukulatayı bana vereceksin de ondan!..

DUANIZA BAŞLAYIN.

Birdenbire tayyarenin motorü durdu. Bütün soğukkanlılığını toplayan pilot kabinesinden çıktı: Yüzüne sâkin bir ifade vermeğe çalışarak:

— Aramızda dua etmesini bilen var mı? diye sordu. Yolculardan biri atıldı:

— Ben bilirim.

— İyi, dedi, pilot, biz paraşütleri takarken siz duanıza başlayın; çünkü yolcu adedine göre paraşüt noksandır.

HİZMETÇİYE YAPTIĞIN GİBİ...

Gülen çok uslu oturduğu için babası onu iki yanağından öperek:

— Şimdi memnunsun değil mi? dedi. Küçük:

— Hayır, diye cevap verdi. Boynunu öpmeni isterim... Şu gıdıklanan yer... Hani bu sabah hizmetçi kızınkini öpmüştün...

MEKTUP

...ler anlamaz oldun. Sana ...ne «hangi Saide» diyor... ...sim de koyayım ne der... ...nı yazdığım Saide Usta ...cide Usta da evlenen Sa... ...daha evlenirim» diyor. ...kabını yazarsam tanırsın ... lâzım ben kimseyi gü... ...uk Artemel Saide anla... ...bu kadar kısa mektubda ... Gelelim bizim Ustanın ...ibi henüz burnu kaf da... ...rmiş, parada pulda gözü ...ntik, hâlâ akıllanmamış... ...sın.

...zel Leylânın Ankaradan ...eçen gün güzel kadınla... ...rağı olan ihtiyar Lebon... ...nefis bej bir tayyör var... ...an Leylâ başını kaldırıp ...dı. Kızın canı herhalde ...arşı taraf bir hayli iftira... ...n erkeklerde - bilhassa ...kabadayılık, bir bo jest ...de bu vasıfları bir ke... ...odu yapmaya kalkışıyor...

...nde otururken kimi ya... ...nd Hikmeti. Ona da ne... ...iler diyarının Fatihi de... ...k: ma'mafih kendisi de ...münasibi Holivut Hik... ...ardı. Sakın «Hukupuk»... ... ismi zan etme, bu kız... ...metin eski kalem arka... ... iskemle gönderecektim ... sen de bir saat, kızca... ...m anlattı. Etrafına at... ...mekten kırılırdım, ma... ...i bir hayli uzun konuş...

...n kısa saç modasından ... hanımları bu modayı ...Hele Hayriye Toprağı ...ş güzelim saçlarına, fa... ...klere yakışmamış hani, ...nmüş. Hayriye yakında ...rtık: İstanbul sosyetesi ...ak eminim.

...şça kal iki gözüm

Fitne Fücur

...DUANIZA BAŞLAYIN.

Birdenbire tayyarenin mo... ...ü durdu. Bütün soğukka... ...ğını toplayan pilot kabi... ...inden çıktı: Yüzüne sâkin ... ifade vermeğe çalışarak:

— Aranızda dua etmesini ...n var mı? diye sordu. ...culardan biri atıldı:

— Ben bilirim.

— İyi, dedi, pilot, biz pa... ...itleri takarken siz duanı... ...başlayın: çünkü yolcu a... ...ine göre paraşüt noksan...

...ĞIN GİBİ...

... babası onu iki yana...

...ni? dedi. Küçük: ... Boynumu öpmeni is... ... bu sabah hizmetçi kı...

— Şu fıstıklar da yük oldu... Bir yerde oturup yesek.

— Haydi öyleyse Şehir Tiyatrosuna gidelim!

İNSAN ve MAYMUN

İnsanın maymundan geldiği hakkındaki rivayetin doğruluğu henüz kestirilememiştir. Fakat —pek ciddi bir kitapta okuduğuma göre— şempanzenin önüne bir çok boş sandıklar konur ve yiyeceği de yüksek bir yere asılırsa o hayvan ne yapmak lâzım geldiğini insan gibi hemen sezermiş; yani sandıkları birbiri üzerine koyarak kuracağı iskeleden yeme ulaşacağını pek iyi anlar, işe koyulurmuş.

Fakat muvazene bahsinde hiç bilgisi olmadığından sandıkların denkli, düzenli şekilde istif edilmesini beceremez, kimini eğri, kimini yan, kmini de boşa, gelişi güzel yığdığından üstünde tutunmak imkânına eremezmiş.

Yüz kere tepetaklak düşer, gene kalkıp çalışır, bir daha yuvarlanır, yeniden başlar, didinir, dururmuş; ama sonunda başardığı da olurmuş!

Eğer şempanze muvazene kanunlarını bilse ve eskiden beri uzun denemelerin, kullana kullana sandıkların dizilmesi usulüne alışsaydı ilk başlangıçta iskeleyi kurar, istediğini ele geçirirdi.

Yazık ki maymunun anlayışı yerinde ise de anladığını tatbik edecek hassa kendisinde küçük ölçülü, dar hudutludur. İşte bu günün insanı da hemen hemen çözülmesine beşer takati yetmez çok karışık içtimaî yeni problemler karşısında, o şempanzeye benzetilebilir.

Meselâ birinci cihan harbinden sonra siyasî ve iktisadî sahada maksada ulaşmak için önündeki boş sandıkları üstüste dizerek bir iskele kurmak lüzumunu anlamadı ve kollarını sıvayıp işe başlamadı değil.

Lâkin kurmağa çabaladığı iskele yirmi şu kadar yıl, muvazeneyi sağlayamadığı, sağlam temele dayanamadığı için ikide bir çöktü; her çöküşte insanlık yere yuvarlandı, hele 1939 ta tepetaklak, en üst kattan öyle bir düşüş düştü ki kan revan içinde kaldı; eller tutar yeri kalmadı.

Şimdi bu yaralı bereli mahlûk, uğradığı felâketten yılmıyarak ve eski tecrübelerinden faydalanarak iskeleyi yeniden kurmak azmindedir. Başarabilecek mi?

İlk sandıkların diziliş şeklini görmek bir fikir vermeğe yeter, sanırım.

R. H. K.

—KARAGÖZ ÖZTÜRKÇECİ—

ÖZTÜRKÇECİLİĞİN MODA OLCUĞU DEVIRDE MUHAVERE

Karagöz — Papucun dama atıldı, Hacivat! Şimdiye kadar sen benim dilimi düzeltmiye çalışıyordun; bundan sonra ben seninkini yola getireceğim, ben seni adama benzeteceğim!

Hacivat — O kabil marifetler senin kârın değildir, Karagözüm! Ben tahsil, terbiye görmüş, kibar meclislerinde büyümüş, rical ve cazimle düşüp kalkmış bir ehli irfanım. Senin gibi bir cahil ve nadan bana nasıl olur da hocalık edebilirmiş? Hemen Kâdiri mutlak hazretleri bu âkibetten bendenizi masun ve muhafaza buyursun, âmin!

Karagöz — Şu dilenci ağızlarını bırak artık... Bunları dinliyen, anlıyan kalmadı. Herkes benim gibi öz türkçe yazıp konuşacak. Hele dur bakalım, bir deneme yapalım: Nereden geliyorsun böyle?

Hacivat — Fakirhaneden...

Karagöz — (Bir tokat aşkederek) Dilini eşek arısı soksun... «fakirhane, bendehane» deme: «ev» de!

Hacivat — Of!! Eman!!

Karagöz — (Bir tokat daha atar) «Of!» a bir diyeceğim yok: türkçe olsa gerek... «aman!» ı istemem, arapçaya benziyor.

Hacivat — A birader, sinin-i-vefire'den beru ünsiyet eylediğim bir lisanı, fevren nasıl terkedebiliriz?

Karagöz — Edersin, adama ettirirler; ense köküne vura vura ben ettireceğim. Hem bu son sözlerinden ben hiçbir şey anlamadım. Türkçeleştir onu, bakayım.

Hacivat — Yaniya efendim, nasıl izah etmeli bilmem ki... Müşkül mesele!

Karagöz — (Kolunu sallıyarak) Geliyor, ha!

Hacivat — Karagözüm, dur hele, aklımı başıma toplıyayım... Şey... Demek istemiştim ki, nice yıllardanberi alıştığım bir dili, birdenbire nasıl bırakabilirim?

Karagöz — Hah, şimdi anladım, işte!

Hacivat — Anladın ama böyle kaba saba sözlerle sohbetin lezzeti çıkar mı? O «sini vefire» deki, «ünsiyet» teki, hele «fevren» deki letafet, nezaket bunlarda ne gezer?

Karagöz — Benim bilgiçliğim, dalgıçlığım yok. Basbayağı anadilini konuşuyorum.

Hacivat — Valden merhume ümmiye denilecek derecede cahile ve nikû bedi tefrikten âcize bir zennei gayri farika idi. Onun lisaniyle ifadei meram eylemekten iftihar olunur mu, hiç?

Karagöz — (Zorlu bir tokat yerleştirir) Dilin tutulsun!

Hacivat — Artık tadını kaçırdın, Karagöz! İleri varıyorsun!

Karagöz — Hah, bak tokadı yedikçe dilin düzelmiye başladı. Bu son sözlerinde bir tek yabancı lâf yok! İşte, artık hep böyle konuşacaksın? Başın sıkıştı, dara geldin mi özenti, iğreti, yapmacık lâkırdılar aklından çıkıveriyor; başlıyorsun benim dilimle dert yanmıya... Hem, evlerimizdeki bütün öteberinin adları türkçe değil mi? Maşa, kazan, kazma, çatı, dam, oluk, ocak, yatak, otuzak...

Hacivat — .. Ben öyle nezaketsizlik yapamam, hâşâ huzurdan, o nesneye «lâzımlık» derim.

Peki amma, behey nadan, eski dilden yazılmış kitaplar, şiirler, gazeller, benim her gün sana okuduğum o güzel beyitler ne olacak? Altı yüz senelik varımız, yoğumuz?

Karagöz — (Bir tokat daha)

Hacivat — Bu tokat da ne için? Sözüm hem doğru, hem de öz türkçe değil miydi?

Karagöz — Evet, öyleydi... Amma ben zihnimi karıştıracak sözü doğru da olsa sevmem, öz türkçe de olsa yine sevmem!

Hacivat — Karagöz, sen Haccaci Zalim kesilmişsin!

Karagöz — Yine mi yabancı lâflar.

Hacivat — Aman birader, bu dediğim söz meşhur bir adamın ismidir. Onu da mı değiştireyim?

Karagöz — Hacivat! Ben sana işin açığını söyliyeyim mi? Canım bugün seni dövmek istiyor. Osmanlıca da söylesen, öz türkçe de, uyuşsak da, uyuşmasak da yine tokatı indireceğim. Ben dayak atmadan duramam!

Hacivat — (Bir tokat kendisi aşkederek) Dayak yemeden de duramazsın, behey külhani!

(Alt alta, üst üste, o bildiğimiz dövüş faslı başlar)

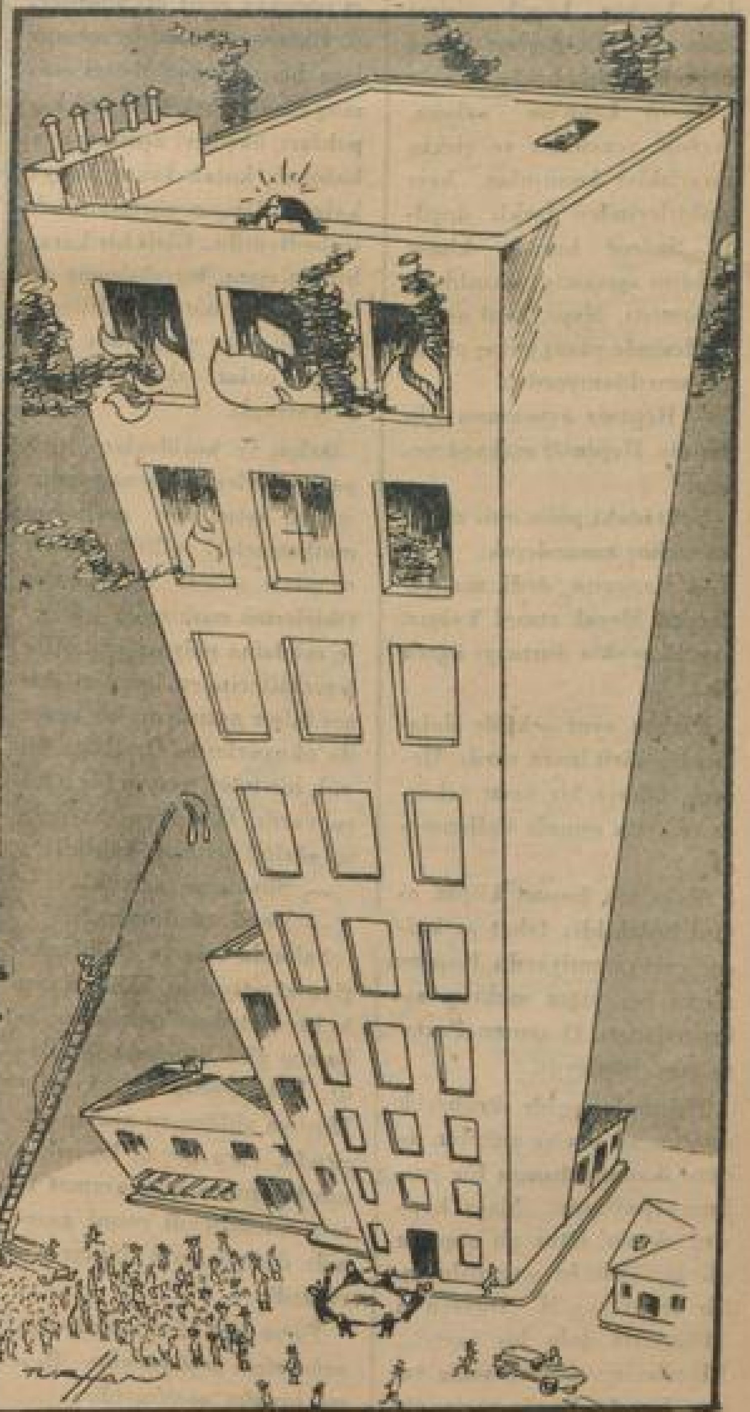

Aşağıdakiler — Haydi, atla da kurtul!,,

Sayın Milletvekili MAŞU

Yazan: ANDRE DÂL

No. 18

— Çok sevimli bir çocuk!..

— Biraz çekingen,

— Yok canım, o kadar da değil, bir sürü masalla onu serseme çevirdik. Dedikodular.. Rezaletler...

— Mahsus yapmadık ya! Hem bugün az bile oldu.

— Milletvekili olabilmek için, işin inceliğini öğrenmek lâzım. Neler düşünüyorsunuz Vilo- Mesleğe atıldığınız günleri mi hatırladınız!

— Hayır şu bana bahsettiğiniz gümrük meselesi aklıma geldi .İşe başlamadan önce vekiller odasındaki açık göz çosuğu görsek çok iyi olalacak galiba!..

DOKUZUNCU KISIM

Üçüncü cumhuriyet devrinden bir devlet adamının siyasi hayatta ilk adımı: ,

Sanki bir sihirbaz dişlerini bilemişti: Kesici dişleri daha keskin, köpek dişleri daha sivriydi. Azıları da ezmeye hazırdı...

Mösyö Leon'un salonu, Parisin, rezaletler ve çirkin pazarlıklar konuşulan bazı muhitlerinden farklı değildi. Sadece burada kimse haddini aşmamış taşkınlıklar olmamıştı. Maşu, Sent onore caddesinde yavaş yavaş yürürken mırıldanıyordu:

— Hepiniz avucumun içindesiniz. Hepinizi mahvedeceğim,

Noktadaki polis onu zilzurna sarhoş zannederek:

— Yaparsın, dedi, mahvedersin! Merak etme! Yalnız, evvelâ ayakta durmayı öğrende...

Pariste ayni şekilde dolaşan bir sürü insan vardı. Memur, lakayt bir tavır takındı ve artık onunla ilgilenmedi..

Maşu tek başına küçük evini bulabildi; fakat az kalsın içeri giremiyordu. Kapının altına bir yığın mektup sıkıştırılmıştı. O zaman Pariste adet böyleydi...

Mektuplar yerde sürünerek sessizce ve sinsice gelirler, âdeta ikametgâhımıza bir baskın yaparlardı. Maşu hepsini okudu. Otuz gir seçmen dileği, Tuluslu sevgilisinden bir telgraf ve M. Duvern'in iltifatlarla dolu bir kartı!... Diğerlerine gelince sekiz tanesi Lejyön Donör nişanı ile taltif edilmek için yardım, üçü ziraat mükâfaatı talep ediyorlardı... Akademi azalığı, gümrük memurluğu, iane, zehirli sıtmaya karşı tezgâhtardan mal ister gibi, gayet mütevazıane rica ediliyordu..

Maşu deliksiz bir uyku uyudu. Rüyasında, müphem bir şekilde, gergin entarisinin zaptedemediği göğüsleriyle Lol Brini'yi gördü. Bu göğüsler şeytani ve yaramaz olmakla beraber, dik görünüşlerinde tahsisatlarını resmi bir yerden aldıklarını belli eden bir asalet taşıyorlardı...

Hâdisesiz geçen Overn seçimlerinden bir kaç gün sonra meclis açıldı. Maşu erken gelmişti ve iyi giyinmişti. Bunun bir hata olduğunu derhal anladı. Meslekdaşlarının kıyafetlerinde hiç itina yoktu. Sadece isimlerini bildiği yahut uzaktan tanıdığı bir kaçı oldukça zarif giyinmişlerdi Ekseriyet namuslu memurlara benziyordu: Rengi solmuş gömlekleri, kirli kol kapakları, ökçeleri aşınmış ayakkabıları, kolalı fakat pis yakalar... Zengin görünmemek icabediyordu.. Gizli bir karar bir anlaşma, bir sözleşme neticesi böyle hareket ediliyor gibiydi. Zira seçmenler gözleriyle onları takip ve tetkik ediyorlardı.

Salon ve koridorlar kirli pazar yerlerine benziyordu: Seyyar satıcıların mallarını methetmeleri gibi, vekiller ve parti şefleri basmakalıp fikirlerini muhteşem jestlerle müdafaa ediyorlardı. Milletvekillerinden bazıları ikişer ikişer geziniyor, bir kısmı da okuyorlardı. Ortalıkta büyük bir telâş, acayip bir uğultu vardı. Her adım başında şu sözleri işitmek kabildi:

— Söylesene azizim!

— Değil mi dostum?..

Salonda celseye Löblanke riyaset ediyordu. Elbisesi sanki bir metrdotel'den ödünç alınmış gibi üzerinde iğretiydi. Yeknazarda bu kıyafet Maşuya gülünç ve acayip göründü. Zira beyaz bir plâston bu müesseseye azamet temin edebilseydi resmi gazetede derhal şöyle ilânlar görülürdü.

Yarın saat 15 te meclis müzakereleri başlıyacaktır. Resmi kıyafet mecburidir.

Hattâ zevahiri kurtarmak için adaleti temsil eden hâkim cüppeleri giymek daha iyi olmaz mıydı? Bununla beraber reisin kıyafeti sembolikti. Muhteşem ziyafetlerden sonra, dirsekler masaya dayalı, rehavet içinde yapılan sohbetleri, söylenen nutukları hatırlatıyordu.

Fakat sayın milletvekili Maşu'nun meclis hayatının başlangıcı olan bu oturum, hazmı güç yemekler yenmiş bir ziyafetin sonu addedilmeliydi. Bütün vaktini Vagram Avenü'de bir terzi kadının evinde geçirdiği için Şanzelize'ye ayak basmıyan Cumhur başkanı Lui Piaf, vekiller heyetine bunu samimiyetle bildirmişti:

— Çocuklarım! yarın Binyardo meselesi yüzünden ananızı ağlatacaklar.

Bu binyardo denilen adam Lejyon Donör hamiliydi... Sonradan sahtekârlıktan üç kere mahkûm edildiğinin farkına varılmıştı. Dolandırıcıydı. Karşılıksız çekler imzalamıştı. Bu mesele günün belli başlı mevzuu olacaktı ve keyiflerine payan olmıyan gazeteler birinci sayfalarında, kocaman başlıklar altında, üç sütunluk başmakalelerle bundan bahsedeceklerdi. Alâka verici acayip tafsilâtlarla efkârı umumiyeyi altüst edeceklerdi. Cuma günü şikâyet istizah ve isticvapın sel gibi boşandığı gündü. Böyle zamanlarda meclis kirli çamaşırların yıkandığı bir çamaşırhaneye benzerdi. Kürsüler doluydu. Milletvekilleri çok kalabalıktılar. Bakanlar da küçük sıralarında kıçları sıkışmış bir vaziyette yerlerinde hazırdılar. Farfaracı bir hatip, kürsüde havayı jestleriyle yırtıyor ve tükrüklerle beraber korkunç tehditler savuruyordu.

— Bir gün gelecek bu vatanın evlâtları sizin lejiyondonör sarayı dediğiniz, aslında hiç bir kıymeti olmayan müesseseye hücum edecektir. Zaten güya, yapılan hizmetlere karşılık olarak verildiği söylenen, o kırmızı kordelâya kimsenin emniyet verdiği hürmet ettiği yok.. Proletaryanın nazarında bir mayısta çeketinin yakasına taktığı kırmızı gül ondan çok daha üstündür.

(Devamı var)

İZDİVAÇ NEDİR?

Doktora göre:

Derecei hararetin yükselmesiyle başlayan bir sıtmadır ki, titreme ile nihayet bulur.

Eczacıya göre:

Aşk hastalığına müptelâ olanlar için şifa ve sükûn verici bir eksirdir.

Riyaziyecilere göre:

İki malûmlu bir muadeledir ki, ona derhal bir üçüncüsünü ilâve eder.

Borsacılara göre:

Ergeç iflâs ile neticelenen bir spekülâsyondur.

KUNDURACIYMIŞ!..

Konuşuyorlardı:

— Ben kadınların acıya, sızıya erkeklerden daha ziyade tahammül ettiklerine daima şahit oluyorum...

— Doktormusunuz?

— Hayır kunduracıyım!

LÜGATÇE

Plânlı ekonomi = Her şeyin düşünüldüğü bir plân ki yalnız ekonomi yapmayı teminetmez.

İyi dâvetli = Ev sahibini kendi havasına bırakan insan.

Verim = Canınızı sıkan bir işi başkasına yaptırmak.

İrade kuvveti = Elinin altında dolu bir şekerleme kutusu dururken bir tanesini yemekle iktifa.

İzdivaç = Bir tören ki kadının parmağına bir yüzük ve erkeğin burnuna bir halka geçirilir.

Vicdan = Size birinin baktığını haber veren gizli ses.

Güzel Sözler

★ *En iyi zırh silâh sahasından hariçte bulunmaktır.*

★ *İhtiyarlığın, yüzümüzden ziyade aklımızda buruşukluklar husule getirmesinden çekinelim.*

★ *Hayatta kazandığım bütün muvaffakiyetleri, her zamanda ve her şeyde bir çeyrek saat evvel davranışıma borçluyum.*

★ *Nereye istersen git, orada vicdanını bulacaksın.*

★ *Akılsızın kalbi dilinde, Akıllının dili kalbindedir.*

★ *Tabiat, derece derece çökmelerle ihtar ediyor ki, dünya ile tedricen rabıtamızı kesebiliriz.*

★ *Medeniyet kapıdan girer, pencereden girdi mi, rezalet de beraber girer!*

★ *Bir adamın maiyetini anlamak ister misiniz? Eline vasi bir nüfuz veriniz!*

★ *Kendi kendini takdir eden, bir ağmanın seyrettiği simayı takdir etmesine benzer!*

★ *En âciz insan kendi sırrını saklamaya muktedir olamıyandır; gayri muktedir olandır; en kuvvetli insan hiddetine galebe edendir; en sabırlı insan fakrını gizliyendir; en zengin insan eline geçenle geçinebilendir.*

★ Aşk, ilk doğuşunda herşeyden ürker.

LİSELER BİR SENE DAHA ARTTIRILIYOR. (Gazeteden)

Lisenin son sınıfında bir talebe. (Müsabaka Karikatürü)

— Koş birkaç çürük gemi boyatıver!- Hacıağalar geldi!..

VURDUMDUYMAZ

Bay Ali Öksüzoğlu bir fabrikada çan, zil, çalan saat gibi eşyaların kontrolunu yapardı. Mesleği icabı ömrü gürültü içinde geçerdi. Bunun için senelik iznini alınca doğru tenha ve uzak bir otele koşmuş

— Komşular nasıl? Rahatsız etmezler ya? Saksafon çalmasını öğrenen, kavgacı veya bugi - vugi meraklısı kimselerin yanına düşmiyeyim!

— Bu hususta merak etmeyiniz bayım. Bir tek komşunuz olacak: Bay Mehmet Sesoğlu: Sükûneti o kadar seven bir adamdır ki tatilini ailesinden bile ayrı geçirmektedir...

Bu teminatı da alan Ali Öksüzoğlunun içi rahatlamıştı. Odasına yerleşti. Yemekten sonra yatağına uzanınca derhal derin bir uykuya daldı.

Ancak bu saadet uzun sürmedi... Biraz sonra müthiş bir motor sesile yataktan fırladı:

— Vay canına, dedi. Bu oteli uğursuz yalancının biri.. galiba yanıbaşında bir garaj var...

Fakat bu hükmünde çok yanıldığını anladı. Motor sesine benziyen şeyin, komşusu, sessizliği pek seven bay Mehmet Sesoğlunun horlaması olduğunu anlamakta gecikmedi. Onu uyandırmak için yaptığı bütün gayret ve gürültüler boşa gitti. Komşusu sabaha kadar ayni ahenkte horlamakta devam etti.

Sabah karşılaştılar. Sesoğlu şişman irice sıhhatli bir adamdı. Selâmlaştılar. Ali lâf arasında müstehzi bir tavirla sordu:

— Nasıl? bu gece iyi uyudunuz mu?

— Maalesef pek iyi uyuyamadım.

Yakınımda gece yarısı gürültü eden, ıslık çalan saygısız bir ahmak vardı. Bereket versin uykum kolay dağılmaz! Bir kaç kere uyanıp yeniden daldım...

Öksüzoğlu'nun tek ümidi horlamanın komşusunun bir rahatsızlığından ileri gelip o geceye mahsus olmasıydı. Fakat bu ümit boşa çıktı. Horlama devam etti. Islık çalmalar gürültü etmeleri beyhudeydi. O gece de zehir olmuştu. Ertesi sabah kahvaltı yaparlarken Bay Ali gene ayni mevzuu açtı:

— Yanındaki ahmak gene ıslık çaldı mı?

Öbürü dünyayı umursamıyordu. Gülerek:

— Galiba... Farkında değilim... Eh her şey alışmağa bağlı değil mi?

Öksüzoğlu yalnız kalınca hesaba koyuldu, yirmisekiz gün, yirmisekiz gece, bu adamın yanında kalmağa mecburdu. Buna tahammül edemezdi. Sonra tatil sonunda çalışmağa başlayamazdı. Kurtulmak lâzımdı. Kanun adam öldürmeye cevaz vermiş olsaydı, bu pek kolaydı. Tereddütsüz bu işi yapardı. Fakat maalesef başka çare bulmak icabediyordu... Hah! bulmuştu. Ve konuşmağa başladı:

— Allo! bay Mehmet Sesoğlu'nu İzmirden arıyorlar. Lütfen çağırırmısınız?..

TUHAF BİLGİLER:

Sualler — Cevaplar

— Vahşi bir hayvandan fazla korkarsanız onun hücumuna uğramanız daha çok mudur?

—Evet, zira alimlerin iddiasına göre korku insanda hususi bir koku hasıl eder, ve hayvan bu kokuyu duyor.

★

— Sivrisineklerin yalnız dişisi mi insanı sokar?

— Evet, erkeği, nebat usaresiyle yaşar, dişisi kan ile!

★

— Kar buluttan yağmur halinde ayrılır, sonra havada mı donar?

— Hayır, kuşbaşı kar buluttan o şekilde düşer. Yağmurun havada donmuş olanı ancak sulu sepken dediğimiz yumuşak kardır.

★

— Bukalemun dediğimiz hayvan hakikaten üzerinde bulunduğu yerin rengini alır mı?

— Hayır, Bukelemunun renk değiştirmesi hararet derecesine, sıhhî vaziyetine, heyecanına tâbidir.

★

— Yaz mevsiminin sıcak olması arzın güneşe yakın bulunmasından mıdır?

— Bilâkis, güneşe en yakın olduğumuz tarih Ocak ayının ikisidir. Kışın soğuk olması günlerin kısalığından ve güneş ziyasının münharif aksetmesindendir.

★

— Yılanlara kendi zehirleri tesir etmez mi?

— Etmez, hattâ aynı cinsten olan yılanlar dahi birbirlerini zehirliyemezler.

★

— Bir solucanı ikiye bölerseniz iki parçası da yaşamaya devam eder mi?

— Hayır, yalnız baş kısmı mevcut olan parça yaşar, öbür parça kurur.

★

— Filler yüzlerce yıl yaşar mı?

—Filler kudretini ancak elli yıl muhafaza ederler. Asırlık fil nadirdir.

★

— Engerek yılanı ile zehirsiz kara yılan yumurtlarlar mı?

— Kara yılan yumurtlar. Fakat Engerek yavrularını canlı olarak doğurur.

— Sizin evi de bayan mı idare eder?
— Vallahi, idare edeni bilmem ama; kervanı bayan çeker!!

(Müsabaka Karikatürü)

TARİH BOYUNCA RÜYAYA İNANMAK

(Baştarafı 4 de)

Anlaşılan o zamanın rüyaları rontgen fotografı, tansiyon ölçüsü, kan tahlili yerine geçermiş. Hastalık teşhisinin şimdikinden pek çok ucuza ve kolayca mal olduğu meydandadır!

★

Yine eskilerde bir usul daha vardı; Yunan mâbedlerinde, rahipler bir takım tütsüler yakarak, ilâçlar ve şerbetler içirerek, merhemler ve yağlar sürerek, dualar ve ilâhiler okutarak rüyayı harekete getirirler, o rüyaya göre tâbirde bulunurlardı. Bizde «istihareye yatmak» âdeti bu kökten gelmiş olabilir. Kız babası, dedesi veya ninesi nikâha rıza göstermeden önce, bir gece abdest alır, namaz kılar, okur, üfler ve yarı perhiz etmiş bir halde, hafif mide ile uykuya yatar. Evlenme, göreceği rüyaya ve tâbirine bağlıdır. Gelin olmağa can atan kız, öbür odada, bir yandan öbür yana dönerek helecanlar içinde kıvranırken büyük bey, yahut hanım nine tatlı tatlı uykusunu çeker. Karar ertesi günü verilir: istihare uygun düşmediyse düğün kalır.

Fakat o istihare faslı bazan bir idarei maslahat, vaziyeti nezaketle kurtarma oyunudur: «o herife kız mı verilir? İstihare uygun düşmedi der, atlatırız!» ve böyle denirdi, delikanlının fotografı geri çevrilirdi.

Benim bildiğime göre rüyanın az çok faydalı olduğu ve iyi kötü ameli bir netice verdiği tek iş, budur. Üst tarafı tam mânasiyle rüyadır. Rüyaya inanmak, rüyadan uyanmamaktır.

Refik Halit Karay

— Hah, işte! Kocamda geliyor, tam ortadaki
(Müsabaka karikatürlerinden)

BABA OLACAK SANMIŞ!

Genç kadın kocasının kulağına fısıldadı;

— Sevgilim!.. Sana sevinçli bir haberim var, yakında bir misafirimiz gelecek!..

Birden bire heyecanlanan erkek karısına sarılır ve öperek sorar:

— Bu haber beni çok mes'ut etti... Ama sakın yanılmayasın, emin misin?!..

— Yanılırmıyım hiç!.. Annem kendisi yazmış, gelecek haftadan itibaren bizle beraber oturacakmış!..

★ *Yalanı dinlemek söylemekten güç!*

★ *Zaman bazan ismi var bir milleti yok eder, bazan ismi yok bir milleti var eder!*

VURDUMDUYMAZ

(Baştarafı 9 da)

İki dakika sonra düşmanı karşısındaydı, sesini kalınlaştırarak devam etti:

— Beyefendi, maalesef tatilinize son vermeniz icabediyor. Derhal İzmire dönmelisiniz!

Endişeli bir ses cevap verdi:

— İzmire mi? Fakat neden icabetti?

— Çünkü... nasıl söyliyeyim bilmem! Size acıyan bir dost sıfatile haber veriyorum ki karınız sizi aldatıyor, hem de alçakçasına aldatıyor...

— Ne diyorsunuz, aldatıyor mu? Kiminle?

Ali Öksüzoğlu şaşırdı. Bu tabii suale cevap hazırlamamıştı. Kendini toparlamağa çalışarak:

— Kiminle mi? Kimlerle diye sorarsanız daha iyi olurdu! Sürüsüne bereket... Manisalı bir tüccarla, mektepli bir delikanlı ile, İstanbuldan gelen bir subayla ve daha başkalarıyla... Rezalet doğrusu, size haber vermeyi bir vazife bildim. Hemen evinize dönünüz. Bu skandal kâfi derecede devam etmiştir...

Ahizeyi kapattı.. Sevinçten uçarak otele döndü. O horlama makinesine işte böyle oyun oynanırdı: Ona uykularını haram edecek, iki ayağını bir pabuca sokacak bir dolap döndürmüştü.

Otelde ilk gördüğü insan Sesoğlu idi. Son derece neşeli olması bizimkini biraz endişeye düşürdü. Şaşkın şaşkın sordu:

— Çok memnun görünüyorsu.uz azizim! dedi. Galiba işler yolunda....

— Memnunluk ta söz mü? dostum? diye bağırdı muhatabı... Görmüyor musunuz uçuyorum. Her şey yolunda: İzmirden haber aldım. Bu yüzden uzun zaman burada istirahat edebileceğim.

—?..

Ali Öksüzoğlu hırsından düşüp bayılmıştı...

ZAMAN

Müşteri hiddetle bağırdı:

— Garson! Bia saattir pirzolayı bekliyorum.

Beriki hiç bozmadı:

— Hakkınız var bayım! Allahım, zaman ne çabuk geçiyor?

İkramiyeli Aile Cüzdanı

sahiplerinin
ikramiye kazanma şansları
büyüktür,

Çünkü:

Şubelerimizin bulunduğu
şehirler sayısınca

EV (7 EV)

ve

her **100** müşteriden birine

100 liralık ikramiye

(**Broşür isteyiniz**)

YAPI ve KREDİ BANKASI

OVIDÜST NAZARINDA KADIN

★ *Lezzetin haddi ve vakti geçtimi lezzetsiz olur!*

★ *Bazan insanların kulağı ağzından çok uzak bulunduğundan kendi söylediğini işitmez!*

★ Aşkta muhakeme olamaz.

★ Aşk işlerinde karşılıklı emniyet ve inancın verdiği gevşeklik içinde kalp zâfa düşer.

★ Olgun kadın, aşk san'atının esrarına daha ziyade vakıftır. Artisti yetiştiren tecrübedir.

★ Safo'nun şiirlerini ezberden okumayı öğreniniz, onun şiirleri kadar insana zevk veren şey yoktur.

★ Genç kadınlar! Bir zaman gelecek, sabahları kapınızın eşiğine serpilmiş gül yaprakları bulı.ıyacaksınız.

★ Kadın daha az aldatır.

★ Bakım ve incelikle her çehre güzelleşebilir.

★ Kadınlar! Koltuk altlarınızdan teke kokusuna benzer kerih bir koku çıkmamasına, bacaklarınızın sert ve dik kıllarla diken diken olmamasına dikkat ediniz.

★ Genç bir kadının oyun bilmemesi ayıptır. Oyun oynarken çok defa yüreklere aşk duyguları sızar.

★ Aşkı uyandırmak için ona biraz kıskançlık iğnesi batırmak lâzımdır.

★ Tazı tavşanın önü sıra koşar mı?. Bu, nasıl mümkün değilse, kendini beğendirmesini bilen bir gencin tatlı yalvarışlarına bir kadının mukavemet etmesi de o kadar mümkün değildir. En çok hissiz görünmeni bile gizli arzularla için için yanar.

BİZDEKİ YAĞMUR DUASI GİBİ!

Nevada eyaletinde, Las Vegas'da, yağışlar pek azdır. Buna çare bulmak istiyen hükümet geçen ay pek tuhaf bir teşebbüste bulunmuştur. «Jemez» hintlilerini yağmur dansları yapmaları için dâvet etmiştir. Kızıl derililer de icabet etmişler, büyük bir tantana ve debdebeyle Las Vegasa gelmişlerdir. sekiz gün devamlı olarak bir nevi dini merasim olan, yağmur dansını yapmışlardır. Tuhaf değil mi? Kuraklıktan kırılan memlekete de sekiz gün devamlı olarak yağmur yağmıştır.

— Buldum... Bu benim teyzem!..

26 TAKSİTTE

ELBİSE - PALTO - PARDESÜ ve MANTO

Birinci sınıf işçilikle ısmarlama, fantazi ve sağlam kumaşlardan

TÜCCAR TERZİ ADNAN İPER

Yenipostane karşısı Hekim çıkmazı Sokak
Ara Han No: 21 — 22 İstanbul

KİNİNLİ DERMAN KAŞELERİ

Ağrı Sızı ve
Sancıları
derhal keser
KAŞE 12,5 KURUŞ

Sahibi: F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden:
M. Nevzat YİĞİT
İdare yeri: Cağaloğlu Türbedar Sokak No: 18 İstanbul
Dizildiği ve Basıldığı yer:
Dr. Nuri AKÇA Matbaası

VURDUMDUYMAZ

(Baştarafı 9 da)

i dakika sonra düşmanı
sındaydı, sesini kalın
arak devam etti:
Beyefendi, maalesef ta-
ze son vermeniz icabe-
r. Derhal İzmire dönme
z!
dişeli bir ses cevap ver-

İzmire mi? Fakat ne-
icabetti?
Çünkü... nasıl söyliye-
bilmem! Size acıyan bir
sıfatile haber veriyorum
rınız sizi aldatıyor, hem
açıkçasına aldatıyor...
Ne diyorsunuz, aldatı-
nu? Kiminle?
i Öksüzoğlu şaşırdı. Bu
suale cevap hazırlama-
. Kendini toparlamağa
arak:
Kiminle mi? Kimlerle
sorarsanız daha iyi olur
Sürüsüne bereket... Ma
ı bir tüccarla, mektepli
delikanlı ile, İstanbuldan
ı bir subayla ve daha baş
rıyla... Rezalet doğrusu
haber vermeyi bir vazife
im. Hemen evinize dönü-
Bu skandal kâfi derece
evam etmiştir...
nizeyi kapattı.. Sevinçten
ak otele döndü. O horla-
makinesine işte böyle o-
oynanırdı; Ona uykula-
haram edecek, iki ayağı-
bir pabuca sokacak bir
p döndürmüştü.
elde ilk gördüğü insan
ğlu idi. Son derece neşeli
ısı bizimkini biraz endi-
düşürdü. Şaşkın şaşkın
n:
Çok memnun görünü-
n.nız azizim! dedi. Gali-
ler yolunda...
Memnunluk ta söz mü?
ım? diye bağırdı muha-
.. Görmüyor musunuz ir
rum. Her şey yolunda:
rden haber aldım. Bu
en uzun zaman burada
hat edebileceğim.
?..
i Öksüzoğlu hırsından dü
bayılmıştı...

KİNİNLİ
DERMAN
KAŞELERİ
Ağrı Sızı ve
Sancıları
derhal keser
KAŞE 12,5 KURUŞ

Sahibi: F. KARAY
işlerini fiilen idare eden:
M. Nevzat YİĞİT
yeri: Cağaloğlu Türbedar
Sokak No: 18 İstanbul
zildiği ve Basıldığı yer:
r. Nuri AKCA Matbaası

HİKÂYE

—Sürpriz—

«Blighty» den

Genç Margaret'in 21 inci doğum günü münasebetiyle, ben, babası, şehrin belediye gazinosunda bir eğlence tertip etmiştin. Koridordan geçerken dâvetlilerden bayan Temple'i bir kapının önünde kulak kesilmiş bir şeyler dinlerken gördüm.

Beni farketti, işaret parmağını dudaklarına götürerek:

— Sus, dedi.

Yanına yaklaşarak:

— Ne var, ne oluyor? diye sordum.

Bir şeyi işitmemiş olmanın verdiği hiddetle, koşlarını çatarak:

— Dinle, dedi.

— Ne olduğunu söylesene?

— İşitmedin mi?.. Bir öpücük sesi idi.

— Evet, hafifçe şapırtı işittim. Belki dondurma yiyen birisidir.

— Saçmalama. Hiç aklı başında olan bir kimse dondurma yemek için saklanır mı?

— Peki bu busenin ne ehemmiyeti var? Belki müsait bir vaziyet hasıl olmuş ve bir erkek bir kadını öpmüştür.. Veyahut da tamamen aksi bir vaziyet vuku bulmuştur. Maamafih bayan Temple bir vakitler siz de genç idiniz!.

Münakaşayı uzatmamak ve bayan Temple'in haklı olup olmadığını anlamak maksadile dinlemeğe koyuldum...

— Haklısınız, sulucа bir öpüs sesi işittim!. O üzüntülü bir eda ile başını sallıyarak:

— Ne çirkin, diye mırıldandı.

— Çirkin mi?

Bir iki defa yutkunup, mütereddit bir sesle:

— Söyliyeceğim, fakat şimdi değil.

— Herhalde evvelce tanışmışlar, sevişmişler ve aşık olmuşlardır.

— O zaman daha fena ya!

Bayan Temple şaşkın şaşkın baktım... Vaktiyle onla epey dans ettiğim halde bu derece mutaassıp olduğunu anlıyamamıştım. Hayretimin arttığını görünce:

— İçerdeki bayan Powel, dedi.

— Allah! Allah, onlara bir bol takımı hediye etmiştim. Daha evleneli beş hafta oldu. Peki içerdeki erkek kim?

— Bilmiyorum. Powel içeri yalnız girdiği için merak etmiş, dinlemiştim.

— Belki randevu vermiştir.

Bayan Temple, müteessir bir eda ile:

— Herhalde, dedi Fakat nasıl olur da evlendikten bir ay sonra başkasıyla öpüşür, Muhakkak ki şıpsevdinin biri, Kocasına ne büyük bir darbe olacak.

— Evet. Şayet duyarsa.. Fakat kimse söylemiyecek, söz veriyorum.

— Ne sözü veriyorsun?!.

— Bir tek kelime bile söylemiyeceğime!

— Ben gidip söyliyeceğim, hem sizinle beraber birdenbire yerimden fırladım:

— Benle mi?

Kolumdan tutarak ikna etmeğe çalıştı:

— Sizin şahadet etmenizi istiyorum. Bay Powell'e sizin de işittiğinizi söyliyeceğim Erkeğin kim olduğunu görmek istiyorsan oturup bekliyebilirsin!.

İstemiye istemiye yerine oturddum, zira kolumu tutan cinsî lâtife karşı her erkek gibi benim de zaafım oldukça fazla idi. Münakaşa yeniden başladı.

— Belki de haksızız, bir buse nedir ki!.. Ya ayrılmak üzere olan eski bir aşığın vedа busesidir, Yahutta ani olarak öpülmüştür.

— Habersiz bir defa olur, ben 3 defa işittim.. Hem öyle çabuk tarafından değil, âşıklar gibi içli ve uzun süren soyundan.

— Eğer sadece flört mahiyetinde ise o zaman Bay Powell'e söyliyebiliriz.

— Fakat ya bir aşık busesi ise ve biz söylemeğe vakit bulmadan Parise veya başka bir şehire kaçarlarsa, o zaman hiç bir şey yapamayız.

İşin münakaşa yolu ile halledilemiyeceğini anladım, ayağa kalkarak:

— Bu kadar heyecan ve gevezelikten sonra herhalde karnınız acıkmıştır, büfede nefis sandaviçler var. Akşam yemeği yesek nasıl olur? diyerek teklifte bulundum.

Lâkin o işitmemiş gibi:

— Zannedersem siz korkuyorsunuz. İçeri girip onlara bir sürpriz yapacağım.

— Ne dediniz? Sürpriz mi? Hayatınızda bir kere daha nazik oluverin allahaşkına!.

Polisin, suçluyu karakola götürürken kakıştırdığı gibi kolundan tutarak, kaba bir sesle:

— Yürü, dedi.

Fakat tam bu sırada kapı açıldı, bay Powell' eşi ile dışarı çıkarken bizi kolkola gördüler. Bir doğum günü toplantısında; sıkı fıkı, kol kola görünmek pek alelâde bir olay olamıyacağından çekingen çekingen bize bakarak geçtiler.

Bunun üzerine bayan Temple kolumu bırakarak:

— Ya buna ne dersin?.. nahoş bir hâdise değil mi?

— Beni üzen şey, bizi kol kola görmeleridir.

— Ne ehemmiyeti var sanki. Üzülmeğe değmez.

— Tabiî, sizin için ehemmiyeti yok, zira dulsunuz fakat ben evliyim. Şayet bayan Powell bizi beraber gördüğünü karıma söylemeği düşünüyorsa...

Bu fikir bayan Temple'i de üzmüşe benziyordu çünkü:

Nefis sandaviçleri yemekleri yerken her zamanki neşesinden pek eser görünmüyordu..

Faruk DENİZ

VAR

Gül yüzlü, ipek tenli ne bir canânımız var!
Ne Celâl Bayar gibi şöhret ve şanımız var!

Bir köşeye atılmış eski urba misâli
Taşımaktan bezilmiş köhne bir canımız var!

Kama, bıçak, tabanca hepsi çıkmış kanından
Hiç uğruna akacak demek çok kanımız var!

Kâh hürriyet vadeden, kâh tehditler savuran
Fikri muamma gibi bir Başbakanımız var!

Buğday yok, et pahalı, kömür ise azaldı
Oysa Avrupa görmüş bunca bakanımız var!

Her büyük, bir adada, dinlenmeğe çekilmiş
Boşa öldürülecek ne çok zamanımız var?

Çözemedi hiç kimse seçim muammasını
Halbuki ne engin bir ilim, irfanımız var!

Bundan sonra biz artık bir denizci milletiz
Her seferde geciken 6 dalyanımız var!

İstibdattan kurtulduk çok şükür demokratız
Başımızda ne lider, ne de sultanımız var!

KEDERLİ, tasa etme «şuyum, buyum yok» diye
Merhamet, şefkat dolu asil vicdanımız var!

KEDERLİ

— Nasıl keseyim bayım.
— Konuşmadan kes!..

★ Söz kalbden kalbe kadar nüfuz eder. Fakat dilden gelirse kulağı aşamaz.

★ Adil ve namuslu adam, hakkını vazifesine göre ölçen kimsedir!

MAREŞAL TİTOYA DAİR.

Kominformun resmî organı on beş ağustos tarihli nüshasında, Mareşal Titonun portresini, onun asla övünemiyeceği bir tarzda çizmiştir:

«.... Tito: hayatı, düşünceleri, temayülleri itibarile basit, mağrur, hayasız, edep ve terbiyesi olmayan sathî bir burjuva olarak meydana çıkmıştır. Onun siyasî müdahelelerinde, tavır ve hareketlerinde, dünya çapında meşhur bir şahsiyet olarak gözükmek için sarfettiği gayretlerde bir sonradan görme psikolojisi sezilmektedir. Tabiatin bahşettiği dar kafası, çabuk bir yükselişle büsbütün dönmüş kendisini dünya için elzem bir şahsiyet telâkki etmiştir. Titonun evine iki üç kere davet edilen insanın kulakları, övünmesiyle, Çörçilin onun için sarfettiği methedici sözlerle dolar. Kendisini ihtişam içinde göstermesine vesile teşkil eden resmîgeçitlerden çok hoşlanır. Zinet eşyasına bilhassa altına, gümüşe ve saatlere karşı duyduğu ihtiras gülünç denecek kadar fazladır. Sık sık kolundaki kronometreli saate bakar; sonra da cep saatini buna göre ayarlar. Sağ elindeki elmasın parıltısını herkese gösterebilmek için mutadı olan azametli bir jest yapar. Bir zamanlar misafirlerine kahveyi porselen fincanlarda ikram eder kendisi ise altın bir fincanla içerdi...»

Bununla beraber makale muharriri okuyucunun aklına gelecek suali daha evvel kendi kendine sormuştur. «Nasıl oluyor da böyle bir adam inkilâpçı olarak tanınıyor? Marks bu suale adeta Titoyu düşünmüş gibi yüz sene evvel cevap vermiştir... İspanyolların büyük itimatlarını kazanan general Esparterodan bahsederek Marks demiştir ki:

—Espartero öyle adamlardandır ki halk sosyal bir kriz esnasında bunları başa geçirir. Fakat sonradan başından atmak için büyük güçlükler çeker.»

Kominformun muharriri sözlerini burada bitiriyor. Bizde şunları ilâve etmek isteriz: Daha bir yıl önce Tito Moskovaya sadık bendelerden sayılırken el üstünde taşınıyordu. Ve bütün demir perde içinde bu tarzda konuşmak cesaretini kimse gösteremezdi. Vaktaki Yugoslav lideri memleketinin menfaatlerini Rusyanınkinden ayrı düşünebilmek cesaretini gösterdi, bütün komünist âlemi kendisinden yüz çevirdi. Bakalım Doğu blokunda yerini kaybeden Tito Batıda yer alabilecek mi?

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
A Y D E D E
ye ilân veriniz çünkü:
A Y D E D E
de çıkan ilânların ömrü bir günlük
değildir.

AYDEDE

SİYASÎ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	6 Lira
»	Memleket dışı	11 »
1 Senelik	Memleket içi	11 »
»	Memleket dışı	21 »

ŞİŞEYLE TÜKENEN HAFIZA

Mehmet güler biraz kendine geldiği zaman bir kaldırımda yattığını gördü. Vakit geceydi. Kalkmağa uğraştı. Etrafındaki eşya dans ediyor, evler dönüyor gibiydi. Bir duvar senin, o duvar benim diyerek evin yolunu tuttu. Pek fazla içmiş olacaktı. Apartmanı buldu. Fakat odasına ulaşamadı, üçüncü katın sahanlığında sızmış kalmıştı.

Sabah uyandığı zaman dili zehir gibi idi. Kafasını ise sanki demir bir kıskaç sıkıyordu. Bir şey hatırlamıyordu. Halbuki yapılacak bir iş olduğunu biliyordu. Aklında iki şey kalmıştı: Bir gün evvel aylık almıştı ve patronu bu vesile ile bir şey tenbih etmişti. Fakat bu söylenen şeyin muhteviyatı ne idi? Mehmet Güler vazifesine sadıktı: «Ben sefilin biriyim» diye söylenerek büronun yolunu tuttu. Kafasında müthiş bir boşluk hissediyordu. Öğleye kadar dolaştı. Gene uğradı ve gene kimseyi bulamadı. Patrona karşı rezil olacağım diye düşünürken kafasında bir şimşek çaktı. Bulmuştu:

Patronun emretmesi ihtimali olan bütün işleri yapacaktı. Bunun üzerine vazifeşinas Mehmet dört hafta durmadan çalıştı. Büronun bahçesini düzene koydu. Garajdaki üç kamyonu temizledi. Garajın duvarlarını kireçledi. Hülâsa düşünebilecek herşeyi yapabilmek için eşek gibi çalıştı:

Patron ise bir ay sonra döndü. Yüzü gülüyordu. Mehmet çekingen bir tavırla «oldu» dedi. Muhatabı sevimli ve tatlı bir tavırla «aferin» yaşa oğlum» diye cevap verdi. Mehmet bundan cesaret alarak «Aklımda iken sorayım efendim. Bana son defa görüştüğümüzde ne demiştiniz? Adam hayretle gözlerini açarak «Müessesenin bir ay kapalı kalacağını ve hepinize birer ay ücretli tatil verdiğimi söylemiştim.» diye karşılık verince Mehmet Güler olduğu yere çökmüş kalmıştı. Zira senelerdir şöyle bir ay istirahat edip keyfetmek için bu kaçırdığı fırsatı gözlüyordu...

T. GARANTİ BANKASI'nın

1949 İkramiye keşidelerine iştirâk ediniz.

12 ayda 12 çekiliş

Senede :

1465 Adet para ikramiyesi.
3000
1500
1000 Liralık büyük ikramiyeler.
200,000 Liralık GARANTİ APARTIMANI'nın 2 dairesi
2 Kıymetli Arsa (İstanbul ve İzmir'de)
2 Lüks otomobil
396 adet ÇOCUK DOĞUM GÜNÜ Hediyeleri.
100 Liralık bir hesapla bütün çekilişlere ve 25 lira ile
1-13 Yaş arası çocuk hesapları keşidesine girersiniz
Her 100 Lira için ayrı bir kur'a numarası verilir.
Hesapların keşide gününe kadar düşürülmemesi şarttır.

Okul tasarruflariyle diğer para biriktiren müesseseler mevduatına en müsait faiz verilir ve bütün ikramiyelere iştirâk ettirilir.

Tafsilât gişelerimizde...

T. C.
ZİRAAT BANKASI

1949 ikramiye tutarını
300.000 liraya
yükseltmiştir.

4 Çekilişin her birinde

25.000
10.000
5.000, liralık

İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 458 muhtelif ikramiye vardır. Şansınız yardım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz EVİ, ARSAYI, TARLAYI, EŞYAYI alabilirsiniz.

ÇEKİLİŞLER :

28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık

İkramiyelerden faydalanmak için keşide yapılacak ayın üçüne kadar vadesiz tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur' numarası alırlar.

T. Ticaret Bankası A. Ş.

TESİS TARİHİ: 914

SERMAYESİ 4.400.000 T.L

HER TÜRLÜ BANKA MUAMELELERİNİ

En Müsait Şartlarla Yapar.

KÜÇÜK TASARRUF HESAPLARI

İçin Zengin Para İkramiyeleri Verir

İstanbul Şubesi — Bahçekapı	Tel.: 24477
Osmanbey Ajanı — Osmanbey	Tel.: 80481
Lâleli Ajanı — Lâleli	Tel.: 25689

A B C

Tercüme Bürosu

Galata, Mumhane cad. Mumcu han no.3
Sicilli Ticaret No. 40070

TELEFON 41131

HER DİLDEN VE HER NEVİ TERCÜMELER

Bilhassa; İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Arapca, Farsca, Rusca, Bulgarca, Romence, Macarca, eski ve yeni Yunanca v. s,

Adi, ticari, mali, edebi, teknik, fenni, hukuki; tıbbi; ilâncılık ve sinemacılığa ait,

Noterliklere, mahkemelere, sefaret ve konsolosluklara, gümrük idarelerine, üniversitelere, ticaret odalarına ve sair resmi makamlara ibraz olunacak: mektup, telgraf, pasaport, hüviyet cüzdanı, mukavelename, şartname gibi her nevi resmi ve gayri resmi evrak ve dokümanlar.

En ehliyetli, elemanlar tarafından en kısa zamanda ve en elverişli şartlarla tercüme olunur.

H A N I M E L İ

Türkiyenin en güzel kadın gazetesidir.

P Ü R G O L İ N   M Ü S H İ L   G A Z O Z U

Hoş lezzet — Kolay içim — Kat'i netice